

Kasvun ja oppimisen lautakunta 28.10.2026

Karaportin lukion tarveselvitys

Valmistelijat / lisätiedot:
Helin Erkki
Turpeinen Jaakko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Toisen asteen koulutuksen johtaja Paavola Jussi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

hyväksyy Karaportin lukion toimitilahankkeen tarveselvityksen liitteen ja selostusosan mukaisesti noin 1 200 opiskelijan lukioksi;

2

edellyttää, että hyvän oppimisympäristön tavoitteet, lukion toiminnalliset tarpeet ja tilamitoitus huomioidaan selostusosan mukaisesti Espoon koulusuunnitteluohjeita soveltaen;

3

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta kehittämään tilaohjelmaa ja viitesuunnitelmia yhteistyössä Kasvun ja oppimisen toimialan sekä käyttäjän kanssa ja varmistamaan, että kohteeseen voidaan toteuttaa toimivat tilat noin 1 200 opiskelijan lukiolle;

4

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta laatimaan pedagogisen suunnitelman suunnittelun pohjaksi yhteistyössä käyttäjän kanssa;

5

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta varmistamaan hankesuunnittelussa ylioppilastutkinnon järjestämiseen, esteettömyyteen, opiskeluhooltoon, turvallisuuteen, ruokailuun, liikuntaan sekä piha- ja liikennejärjestelyihin liittyvien ratkaisujen toimivuuden;

6

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta edistämään käyttötarkoituksen muutokseen liittyviä viranomaismenettelyjä siten, että kohteeseen voidaan toteuttaa tässä tarveselvityksessä tarkoitettu lukio ja toiminta voidaan käynnistää tavoiteaikataulussa;

pyytää Tilapalvelut-liikelaitosta selvittämään hankkeen aikataulun, toteutusmuodon, kustannus- ja vuokravaikutukset sekä sopimusehdot. Olennaiset muutokset opiskelijamäärään tai toiminnalliseen laajuuteen tuodaan Kasvun ja oppimisen lautakunnan käsiteltäväksi; sekä

esittää, että Karaportin lukion tilat ovat valmiit kalustamista ja varustamista varten kesällä 2029 ja otettavissa käyttöön syyslukukauden 2029 alusta.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hankkeen lähtökohdat ja tavoite

Tarveselvitys koskee työnimellä Karaportin lukio valmisteltavaa noin 1 200 opiskelijan yleislukiota. Tavoiteratkaisussa Karaportti 1–3:n A- ja B-osat muutetaan pitkäaikaiseen lukiokäyttöön. Tavoitteena on, että lukio voi aloittaa toimintansa syyslukukauden 2029 alusta.

Karaportin lukion mitoitus perustuu hankkeen alustavaan viitesuunnitteluun ja käytettävissä olevaan huoneistoalaan. Hankkeen jatkosuunnittelussa varmistetaan, että rakennukseen voidaan toteuttaa toiminnallisesti, teknisesti ja turvallisuuden kannalta asianmukaiset tilat noin 1 200 opiskelijan lukiolle.

Tarveselvityksessä käytetään nimeä Karaportin lukio työnimenä. Lukion lopullinen nimi ja hallinnollinen asema päätetään kasvun ja oppimisen lautakunnassa myöhemmin. Lukio suunnitellaan yleislukioksi, eikä hankkeeseen sisälly painotusopetusta tai erityistä koulutustehtävää.

Palveluverkkoperuste

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi keväällä 2026 lausunnon suomenkielisen lukiokoulutuksen palveluverkosta. Lausunnossa lautakunta totesi, että lukiokoulutuksen aloituspaikkoja tulee lisätä opiskelijamäärän kasvuun vastaamiseksi. Lautakunta linjasi samalla, että Karaportissa hyödynnetään vuokrattavia tiloja pitkäaikaiseen käyttöön lukiokoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseksi. Karaportin lukion tarveselvitys toteuttaa tätä palveluverkkoa koskevaa linjausta ja muodostaa sen pohjalta laadittavan toimitilahankkeen ensimmäisen valmisteluvaiheen.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan hyväksymien palveluverkkoperiaatteiden mukaan lukio-opetus on kaupunkitasoinen palvelu, jokaisessa kaupunkikeskuksessa tulee olla vähintään yksi suomenkielinen lukio, yksiköiden tulee olla riittävän suuria ja lukioiden tulee sijoittua hyvien joukkoliikennedyhteyksien varrelle. Karaportin sijainti Leppävaaran kaupunkikeskuksessa tukee näiden tavoitteiden toteutumista.

Karaportin lukio vastaa opiskelijamäärän kasvuun ja muodostaa keskeisen osan Espoon 2030-luvun lukiopalveluverkkoa. Ratkaisu kasvattaa lukiokapasiteettia arviolta noin 500 opiskelijapaikalla nykyiseen Leppävaaran lukion tilanteeseen verrattuna.

Nykytilanne

Leppävaaran lukio toimii tällä hetkellä Karaportin alueella kahdessa rakennuksessa. Päätoimipaikka sijaitsee Karaportti 2:ssa, jossa opetuskäyttöön peruskorjatut tilat otettiin käyttöön alkuvuonna 2020 noin 360 opiskelijalle. Lisäksi lukion käytössä on Karaportti 1–3:n B-osassa noin 1 720 m²:n opetustilakokonaisuus, joka otettiin käyttöön lukuvuoden 2026–2027 alussa.

Nykyinen hajautettu tilaratkaisu on syntynyt vaiheittain kasvaneeseen opiskelijamäärään vastaamiseksi. Pitkällä aikavälillä toiminnan kokoaminen Karaportti 1–3:n A- ja B-osiin mahdollistaa nykyistä yhtenäisemmän ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisemman lukiokokonaisuuden.

Lukiopaikkojen tarve

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärä syksyllä 2026 on 7 110, 7 850 opiskelijaa vuonna 2030 ja 7 425 opiskelijaa vuonna 2035. Ennusteen mukaan opiskelijamäärä kasvaa merkittävästi 2020-luvun lopulla ja saavuttaa korkeimman tasonsa 2030-luvun alkuvuosina. Tämän jälkeen opiskelijamäärän arvioidaan tilapäisesti vähenevän. Perusopetuksen päättävien ikäluokkien kehityksen perusteella lukiokoulutuksen palvelutarpeen voidaan kuitenkin arvioida kasvavan uudelleen 2030-luvun jälkipuoliskolla. Pitkän aikavälin väestö- ja opiskelijamääräennusteisiin liittyy tavanomaista enemmän epävarmuutta, minkä vuoksi palveluverkon kehittämistä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Lukiopaikkojen riittävyttä tarkastellaan kaupunkitasoisesti. Karaportin noin 1 200 opiskelijan ratkaisu lisää kapasiteettia ennen 2030-luvun alkuvuosien ennustettua opiskelijamäärän huippua ja tukee aloituspaikkojen riittävyttä sekä palvelujen saavutettavuutta.

Suhde muuhun lukioverkkoon

Karaportin lukio on itsenäinen osa Espoon lukiopalveluverkon kehittämistä. Leppävaaran kampuslukio suunnitellaan omaksi yksikökseen siten, että toiminta alkaa lukuvuoden 2035–2036 alusta. Kampuslukion myöhempi toteuttaminen ei muuta Karaportin lukiohankkeen tässä tarveselvityksessä kuvattua tarvetta, tavoitemitoitusta tai aikataulua.

Tarveselvitys ei ota kantaa Karaportissa toimivan lukion lopulliseen nimeen tai hallinnolliseen asemaan. Niistä päätetään erikseen.

Nuorisovaikutusten arviointi

Riittävä lukiopaikkamäärä tukee espoolaisten nuorten mahdollisuutta päästä lukiokoulutukseen omassa kotikaupungissaan. Karaportin hanke lisää opiskelupaikkoja ja parantaa lukiopalvelujen saavutettavuutta. Hyvin suunnitellut, muuntojoustavat ja yhteisöllisyyttä tukevat tilat edistävät opiskelua, osallisuutta ja opiskelijoiden arjen sujuvuutta.

Noin 1 200 opiskelijan yksikössä tilojen jäsentelyn, kulkureittien, opiskeluhuollon saavutettavuuden sekä itsenäisen opiskelun ja kohtaamisen paikkojen tulee tukea turvallista ja yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Tilasuunnitteluperiaatteet

Hankkeessa sovelletaan Espoon koulusuunnitteluohjeita ja lukiodien toiminnallisia suunnitteluperiaatteita. Olemassa olevan toimistorakennuksen muutos opetuskäyttöön suunnitellaan lukiotoiminnan ehdoilla. Tilaohjelmaa ja viitesuunnitelmia kehitetään Tilapalveluliikelaitoksen, Kasvun ja oppimisen toimialan sekä käyttäjän yhteistyönä.

- eri kokoiset ja muuntojoustavat opetustilat vaihteleville ryhmäkoille, oppiaineille ja työskentelytavoille
- riittävät tilat itsenäiseen opiskeluun, ryhmätyöhön, oleskeluun ja yhteisölliseen toimintaan
- luonnontieteiden, musiikin, kuvataiteen ja muiden erikoisvarusteltujen oppiaineiden tarkoituksenmukaiset tilat
- opiskeluhuollon, erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen saavutettavat, yksityisyyden turvaavat tilat
- henkilöstön työ-, neuvottelu-, tauko- ja säilytystilat
- esteettömät ja turvalliset kulkureitit sekä toimivat lukitus-, kulunvalvonta- ja vyöhykeratkaisut
- riittävä sähköistys, langattomat verkot ja esitystekniikka.

Hankesuunnittelun yhteydessä laaditaan pedagoginen suunnitelma yhteistyössä käyttäjän kanssa. Pedagoginen suunnitelma toimii suunnittelun tukena tilojen toiminnallisten ratkaisujen, tilojen välisten yhteyksien, kalustettavuuden, yhteiskäytön ja varustelutason määrittelyssä.

Ylioppilastutkinnon järjestäminen

Ylioppilastutkinto järjestetään lukion omissa tiloissa. Jatkosuunnittelussa määritellään oletettu samanaikainen kirjoittajamäärä ja osoitetaan tutkintoon soveltuvat, häiriöttömät ja valvottavat tilat. Ratkaisussa huomioidaan verkkoyhteydet, sähköjärjestelyt, akustiikka, esteettömyys, valvonta, saniteettitilat sekä tarvittavien kalusteiden ja tekniikan varastointi ja siirtoreitit. Kirjoitusjärjestelyt suunnitellaan siten, etteivät ne tarpeettomasti estä lukion muun opetuksen järjestämistä.

Liikuntatilat

Karaportin lukioon toteutetaan monitoimisali, jossa voidaan järjestää liikunnanopetusta niiden lajien ja liikuntamuotojen osalta, joihin tila toiminnallisesti soveltuu. Monitoimisalin toiminnallinen määrittely laaditaan hankesuunnittelussa siten, että tila palvelee liikunnanopetuksen lisäksi lukiotoiminnan muita kokoontumis-, tapahtuma- ja yhteisöllisiä tarpeita.

Lukion liikunnanopetus tukeutuu monitoimisalin lisäksi pitkäaikaisilla sopimuksilla hankittaviin liikuntatiloihin niissä liikuntamuodoissa, joiden toteuttaminen edellyttää monitoimisalia suurempaa tilaa, riittävää vapaata korkeutta tai muita erityisolosuhteita. Lähtökohtana on hyödyntää Kameleontenin liikuntakeskuksen tarjoamia liikuntatiloja. Jatkosuunnittelussa määritellään monitoimisalin varustelu sekä ulkopuolisten liikuntatilojen tarvittava käyttömäärä, sopimusehdot ja pitkäaikainen käyttövarmuus. Monitoimisali toteutetaan Espoon koulujen viimeisimmän päivitetyn sisäliikuntatilaohjeen mukaisena soveltuvin osin. Salin lattia on hyvä olla puupintainen aluejoustava lattia. Puulattia sopii usean liikuntalajiin toimintaan, esimerkiksi tanssin ja pyörätuolikäytön tarpeisiin. Monitoimisali varustetaan kiinteillä liikuntavarusteilla salin koko huomioiden. Varustuksessa ja liikuntavälinevarastossa huomioidaan kuntalaiskäyttö. Liikuntatilojen alue suunnitellaan omalla sisäänkäynnillään

siten, että ulkopuolinen käyttö on luontevasti järjestettävissä ja että pääsy muualle rakennukseen voidaan estää.

Ruokailu-, juhla- ja tapahtumatilat

Ruokasali suunnitellaan päivittäisen ruokailun lisäksi lukion keskeiseksi kokoontumis-, juhla- ja tapahtumatilaksi. Tilaan toteutetaan esiintymislava sekä tarvittava ääni-, kuva- ja esitystekniikka. Tilaa voidaan käyttää lukion juhlissa sekä arjen toiminnassa erilaisiin esiintymis-, puhe-, tiedotus- ja yhteisötilaisuuksiin.

Jatkosuunnittelussa määritellään ruokasalin henkilökapasiteetti, akustiikka, näkyvyys, näyttämö- ja AV-ratkaisut, kalustettavuus, varastointi sekä poistumisturvallisuus. Ruokasalin ja monitoimisalin keskinäinen työnjako sovitetaan koko lukion tapahtuma- ja juhlaikäytön tarpeisiin.

Muut lukion tarvitsemat tilat

Opetustilojen lisäksi hankkeessa huomioidaan opiskeluhuollon, opinto-ohjauksen ja erityisopetuksen tilat, henkilöstön sosiaali-, työ- ja taukotilat, opiskelijoiden itsenäisen työskentelyn ja oleskelun paikat, keittiö- ja huoltotilat sekä opetuksen ja ylioppilastutkinnon tarvitsemat varastot. Tilaratkaisujen tulee tukea tilojen joustavaa käyttöä koko koulupäivän ajan.

Kuntalaiskäyttö ja käyttöaste

Tavoitteena on tilojen korkea käyttöaste ja hallittu kuntalaiskäyttö. Monitoimisalin, ruokasalin esiintymistiloihin, musiikin ja kuvataiteen tilojen sekä muiden soveltuvien tilojen ilta- ja viikonloppukäyttö mahdollistetaan tarkoituksenmukaisilla lukitusalueilla, kulunvalvonnalla, wc- ja varastotiloilla sekä ylläpidon järjestelyillä. Kuntalaiskäytön laajuus ja kustannusvastuut täsmennetään jatkosuunnittelussa.

Mattlidens Gymnasiumin väistötilat

Kun Leppävaaran lukion toiminta siirtyy Karaportti 1–3:n A- ja B-osiin on alustavasti suunniteltu, että Mattlidens Gymnasium voisi hyödyntää kesästä 2029 alkaen väistötiloina Leppävaaran lukion nykyisin käyttämiä tiloja Karaportti 2:ssa sekä Karaportti 1–3:ssa. Väistöjärjestelyn alustava kesto on noin kolme vuotta.

Karaportin lukion opiskelijamäärä ja tilantarve kasvavat vaihteittain vuosittaisen sisäänoton lisääntyessä. Tämän vuoksi Leppävaaran lukion nykyisin käyttämien tilojen käyttö Karaportin lukion ja Mattlidens Gymnasiumin väistötoiminnan kesken voidaan alkuvaiheessa sovittaa yhteen. Ratkaisu edistää tilojen tehokasta käyttöä Karaportin lukion opiskelijamäärän kasvuvaiheessa.

Väistöjärjestelyjen tarkempi laajuus, ajoitus ja tilankäyttö suunnitellaan ja päätetään erikseen. Järjestelyt sovitetaan Karaportin lukion opiskelijamäärän kasvuun siten, etteivät ne vaaranna lukion toiminnan järjestämistä, tavoitekapasiteetin saavuttamista tai tilojen toiminnallista kokonaisuutta.

Saavutettavuus, piha ja liikenne

Karaportin sijainti Leppävaaran kaupunkikeskuksessa tukee lukiopalvelujen saavutettavuutta. Hankesuunnittelussa laaditaan

kokonaisratkaisu jalankululle, pyöräilylle, joukkoliikenteen yhteyksille, saattoliikenteelle, henkilöstön ja vierailijoiden pysäköinnille, huoltoajalle, keittiön tavaraliikenteelle sekä pelastusreiteille.

Opiskelijoille tulee osoittaa turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oleskelualueet sekä riittävä pyöräpysäköinti. Hankesuunnittelussa selvitetään mahdollisuudet järjestää opiskelijoille ulkotiloihin tarkoituksenmukaisia alueita oleskeluun, liikkumiseen ja opiskeluun. Ratkaisujen suunnittelussa huomioidaan tontin koko, ympäröivä kaupunkirakenne sekä liikenteen meluun, ilmanlaatuun ja turvallisuuteen liittyvät reunaehdot.

Laajuus, kustannukset ja toteutus

Hankkeen toiminnallinen mitoitus perustuu noin 1 200 opiskelijaan. Lopullinen tilaohjelma, hyötyalat ja tilojen kapasiteetit ratkaistaan hankesuunnittelussa. Koska kohde toteutetaan olemassa olevaan rakennukseen, jatkosuunnittelussa arvioidaan huoneistoalan käytön tehokkuus, rakennuksen rakenteista johtuvat rajoitteet sekä toiminnallisuuden, laadun ja kustannusten välinen suhde.

Hanke toteutetaan pitkäaikaisena vuokrahankkeena. Tilapalvelut-liikelaitos neuvottelee kiinteistönomistajan kanssa vuokratasosta, sopimuskaudesta, muutostöiden vastuunjaosta, ylläpidosta, indeksiehdoista ja elinkaarivastuista. Päätöksenteon pohjaksi laaditaan kokonaiskustannusarvio, jossa huomioidaan vuokran lisäksi muutostyöt, ylläpito, energia, kalustaminen ja varustaminen, mahdolliset ulkopuoliset liikuntatilat sekä sopimuskauden aikaiset korjausvastuut.

Karaportin lukio sisältyy kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2026 käsittelemään investointikehykseen tavoitteellisella käyttöönottolla vuonna 2029. investointikehyksessä hankkeen arvioiduksi vuokravaikutukseksi on esitetty käyttöönoton vuonna 2029 noin 1,84 miljoonaa euroa ja vuodesta 2030 alkaen 3,673 miljoonaa euroa vuodessa. Määrärahat perustuvat investointikehyksen valmistelun yhteydessä laadittuun alustavaan arvioon hankkeen vuokravaikutuksista. Lopullinen vuokrataso, kustannusrakenne ja sopimusehdot tarkentuvat hankesuunnittelun ja vuokrasopimusneuvottelujen yhteydessä.

Käyttötarkoituksen muutos ja viranomaismenettelyt

Karaportti 1–3:n muuttaminen pitkäaikaiseen lukiokäyttöön edellyttää käyttötarkoituksen muutokseen liittyvien viranomaismenettelyjen loppuunsaattamista. Tilapalvelut-liikelaitosta pyydetään edistämään menettelyä siten, että kohteeseen voidaan toteuttaa tässä tarveselvityksessä tarkoitettu lukio ja toiminta voidaan käynnistää tavoiteaikataulussa. Samalla varmistetaan muun muassa turvallisuutta, esteettömyyttä, piha- ja liikennejärjestelyjä sekä rakennuksen teknistä soveltuvuutta koskevien vaatimusten täyttyminen.

Aikataulu

Tavoitteena on, että vuokrasopimus alkaa aikaisintaan 1.5.2029 ja viimeistään 30.6.2029. Tilojen tulee olla valmiit kalustamista ja varustamista varten kesällä 2029, jotta lukiotoiminta voidaan käynnistää syyslukukauden 2029 alusta. Hankesuunnittelussa laaditaan yksityiskohtainen suunnittelu-, lupa-, toteutus-, kalustus- ja käyttöönottovaiheen aikataulu.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi